

Анотація до вибіркової навчальної дисципліни «Формування міжетнічної толерантності майбутніх фахівців»

Рівень вищої освіти – *другий (магістерський) рівень вищої освіти*

Галузь знань *01 Освіта/Педагогіка*

Спеціальність *011 Освітні, педагогічні науки*

Освітньо-професійна програма *Організація дошкільної освіти*

Кількість кредитів – *4*

Рік підготовки *1*, семестр – *2*

Компонент освітньої програми: *вибірковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: **Козубовська Ірина Василівна**, доктор педагогічних наук, професор; e-mail: iryna.kozubovska@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Для успішної роботи педагогів і фахівців з організації дошкільної освіти в багатокультурній державі, полікультурному освітньому середовищі, у них повинна бути сформована міжкультурна (міжетнічна) толерантність, яка розглядається як засаднича цінність громадянської свідомості, що охоплює повагу до чужих думок, вірувань і форм етнічної поведінки, передбачає активне встановлення духовного зв'язку з іншими етнічними групами на основі рівноправності, взаєморозуміння, в результаті чого відбувається процес сприйняття, розуміння і зміни особистості. Актуальність її формування у майбутнього фахівця обумовлюється змістом професії, в якій яскраво проявляється гуманістична спрямованість, що передбачає доброзичливе ставлення до усіх учасників освітнього процесу в полікультурному середовищі, розуміння особливостей етнічних проблем та високий ступінь терпимості. Майбутній педагог, фахівець в сфері організації дошкільної освіти повинен безумовно приймати факт плюралізму етнічних відмінностей представників різних культур та поважати їх, незважаючи на характер існуючих стереотипів.

2. Метою вивчення навчальної дисципліни **«Формування міжетнічної толерантності фахівців»** є ознайомлення студентів з особливостями міжкультурної толерантності, формування в майбутніх магістрів з організації дошкільної освіти навичок міжетнічного спілкування, закріплення соціально бажаних етнічних стереотипів і зменшення небажаних, зниження ступеня прояву характеристик, які заважають встановленню злагоди між різними етнічними групами, виховання толерантного ставлення до представників всіх етнічних груп, здатності до продуктивної взаємодії в полікультурному середовищі.

Завдання дисципліни:

– розширити теоретичні знання студентів про рідну та інші національні культури на основі дослідження традицій, звичаїв і морально-етичних цінностей, а також сприяти орієнтованості на загальнолюдські цінності;

– формувати позитивне ставлення й повагу до представників інших етносів;

– створювати ситуації для підвищення позитивної етнічної ідентичності студентів та зацікавити їх специфікою інших національних культур;

– виховувати гнучкість мислення в подоланні етнічних стереотипів;

– підвищити інформованість студентів про норми та правила міжнародного спілкування на засадах дотримання прав і свобод людини;

– розвивати соціальну активність, емпатію й рефлексію.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни. У процесі вивчення навчальної дисципліни «Формування міжетнічної толерантності фахівців» студенти будуть ознайомлені з : сутністю понять «толерантність», «міжетнічна толерантність», «полікультурне середовище», «етнічна ідентичність», «права людини» та ін.; видами толерантності (фізична, міжетнічна, расова, релігійна, професійна, географічна, політична, соціально-економічна, вікова, сексуальна, маргінальна, гендерна та ін.); функціями (миротворча, регулююча, виховна, психологічна, комунікативна, аксіологічна, мотиваційна, адаптаційна, прогностична, інтегруюча та ін.); особливостями налагодження ефективної взаємодії з представниками різних національностей; особливостями навчально-виховної роботи в закладах дошкільної освіти в полікультурних регіонах.

4. У процесі вивчення дисципліни майбутні фахівці з організації дошкільної освіти засвоюють **знання**, у них формуються відповідні **уміння**, необхідні для роботи в полікультурному середовищі.

Педагог знає: сутність феномену «толерантність», «міжкультурна толерантність»; різноманіття проявів соціальної, особистісної ідентичності; традиції, звичаї, цінності, культуру рідного народу і представників інших етносів; способи продуктивної взаємодії в полікультурному середовищі; способи конструктивного вирішення міжетнічних конфліктів.

Педагог уміє: застосовувати отримані знання та вміння для вирішення конкретних педагогічних завдань в галузі міжетнічних відносин; працювати в умовах полікультурної різноманітності, поважати права людини в процесі крос-культурної співпраці; налагоджувати міжкультурне спілкування з представниками різних етносів; критично мислити; об'єктивно аналізувати факти, ситуації; проявляти толерантність у веденні дискусій з міжетнічних проблем; приймати альтернативні рішення.

Література

1. Андрієвський Б. М. Толерантність як засіб міжнародної культури спілкування. *Таврійський вісник освіти*. 2005. № 1. С. 109–116.
2. Безкоровайна О. В. З педагогікою толерантності в третє тисячоліття. *Педагогіка толерантності* : Громадський психолого-педагогічний журнал для освітян, батьків та юнацтва. 2003. № 3. С. 4–11.
3. Береговий Я. А. Педагогіка толерантності. *Педагогіка толерантності*. 2003. № 1 (23). С. 4–8.
4. Бирко Н. М. Різноманітність підходів до поняття «толерантність» в педагогічній теорії. *Справжнє виховання дитини – у вихованні самих себе* :

- зб. наук. праць за матеріалами Третіх Всеукраїнських Читань з Гуманної Педагогіки, (Київ, 1-2 листопада 2008 р.) / за заг. ред. доцента С. Д. Крука.
5. Воротняк Л. І. Особливості формування полікультурної компетенції магістрів у вищих педагогічних навчальних закладах. *Вісник Житомирського державного університету*. Серія: педагогічні науки. 2008. № 39. С. 105–109.
  6. Голова Наталя. Виховуємо толерантність : я – толерантна особистість : корекційно-виховний тренінг. *Завуч. Шкільний світ*. 2012. № 21. С. 29–30.
  7. Гончаренко Л. А. Толерантність – умова гуманізації освіти. *Таврійський вісник освіти*. 2004. № 1. С. 109–113.
  8. Гончарук Л. Толерантність у нашому житті: тренінгове заняття. *Психолог*. 2016. № 11/12. С. 12–14.
  9. Карандаш С. М. Особистісні аспекти виховання толерантності. *Таврійський вісник освіти*. 2018. № 1. С. 281–287.
  10. Кусяк Н. Тест на толерантність : ділова гра для педагогів. *Психолог дошкілля*. 2016. № 6. С. 16–20.